SCI-CONF.COM.UA

INNOVATIONS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION

PROCEEDINGS OF VI INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE FEBRUARY 26-28, 2026

VANCOUVER 2026

UDC 001.1

The 6th International scientific and practical conference "Innovations of modern science and education" (February 26-28, 2026) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2026. 462 p.

ISBN 978-1-4879-3796-6

The recommended citation for this publication is:
Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations of modern science and education. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2026. Pp. 21-27. URL: https://sci-conf.com.ua/vi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovations-of-modern-science-and-education-26-28-02-2026-vankuver-kanada-arhiv/.

Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: *https://sci-conf.com.ua/*

©2026 Scientific Publishing Center "Sci-conf.com.ua" ®
©2026 Perfect Publishing ®
©2026 Authors of the articles

УДК 373.3:37.091.33

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗАСОБАМИ КАРТОК SCAFFOLD

Присяжнюк Лариса Андріївна,
канд. пед. наук, доцент
Богун Зоряна Вадимівна,
Рахманова Альона Денисівна,
студенти,
Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна

Анотація:

У статті обґрунтовано використання інструментарію Scaffold як засобу візуального проєктування компетентнісно орієнтованого освітнього процесу в початковій школі. Розкрито концепцію інструменту, що базується на інтеграції чотирьох європейських рамок (DigComp, EntreComp, LifeComp, GreenComp). Описано покроковий алгоритм розробки уроку, який дозволяє вчителеві системно поєднувати предметний зміст із розвитком ключових компетентностей та наскрізних вмінь. Доведено, що застосування Scaffold забезпечує перехід від трансляції знань до дизайну цілісного освітнього досвіду в умовах НУШ.

Ключові слова: компетентнісний підхід, початкова школа, НУШ, Scaffold, освітнє проєктування, європейські рамки компетентностей.

Сучасний етап реформування загальної середньої освіти в Україні, зокрема реалізація концепції «Нова українська школа» [1], потребує переходу від знаннєвої парадигми до компетентнісної.

Ключовим викликом для вчителя початкових класів стає не просто «передача» академічних знань, а проєктування освітнього досвіду, який би гармонійно поєднував предметний зміст із розвитком м’яких навичок (soft skills), цифрової грамотності, ініціативності, екологічної свідомості тощо. У

цьому контексті інструментарій Scaffold, розроблений Європейським фондом освіти (ETF) та Спільним дослідницьким центром (JRC), постає як інноваційне рішення для подолання розриву між теорією компетентнісного підходу та щоденною педагогічною практикою.

Питання компетентнісного підходу в початковій освіті ґрунтовно досліджені у працях Н. Бібік, О. Глушко, О. Локшиної, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко та інших. Теоретичне підґрунтя європейських рамок ключових компетентностей (DigComp, EntreComp, LifeComp, GreenComp) закладено у звітах Європейської Комісії (M. Bacigalupo, Y. Punie). Однак практичні аспекти впровадження компетентнісного підходу й інтеграції рамкових моделей компетентностей у вітчизняну освітню практику потребують додаткового висвітлення.

На сьогодні існує розрив між високим рівнем теоретичного опису компетентностей та методичним інструментарієм вчителя. Педагоги часто сприймають інтеграцію наскрізних вмінь як додаткове навантаження, а не як цілісний процес. Бракує алгоритмів, які б дозволяли візуалізувати зв’язок між темою уроку, методом викладання та кінцевим результатом у контексті компетентнісного розвитку школярів.

Мета статті – розкрити концептуальну сутність інструментарію Scaffold та обґрунтувати його роль у педагогічному проєктуванні компетентнісно орієнтованого освітнього процесу.

У науковому дискурсі компетентність визначають як багатогранну й інтегровану особистісну якість.

У вітчизняному законодавстві, зокрема Законі України «Про освіту» прийняте таке визначення поняття: динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей та інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися та провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [2].

Рекомендації ЄС (2018) тлумачать компетентність як взаємозв’язок теоретичного базису (знання), операційної здатності діяти (уміння) та способів

мислення й реакцій на зовнішні чинники (ставлення) [3].

Реалізація компетентнісної моделі вимагає переходу від простого накопичення інформації до досягнення вимірюваних результатів діяльності. Дослідниця Н. Бібік акцентує на важливості діяльнісного вектору, що готує випускника до розв'язання практичних проблем [4].

Згідно з поглядами Н. Бондаренко, цей підхід формує автономну особистість із системним поглядом на світ [5]. За компетентнісного навчання еволюціонує й функція педагога: від ретранслятора знань до фасилітатора, тоді як учень посідає позицію активного дослідника, а якість освіти оцінюється не «на вході» (обсяг тем), а «на виході» (рівень сформованості якостей).

Ключові компетентності є фундаментом для успішної соціалізації та професійної реалізації.

Європейська рамка (2018) класифікує їх за вісьмома групами: грамотність; багатомовна компетентність; математична компетентність та компетентність у галузі природничих наук, технологій та інженерії; цифрова компетентність; особистісна, соціальна та компетентність «вчитися вчитися»; громадянська компетентність; підприємницька компетентність; культурна обізнаність та самовираження, підприємницька компетентність [6].

Український перелік, що містить 11 позицій [2], демонструє повну відповідність європейським стандартам. Особливу роль відіграють наскрізні (трансверсальні) вміння – критичне мислення, креативність, командна взаємодія тощо, які пронизують усі компетентності.

Для інтеграції європейських рамок ключових компетентностей в освітню практику було розроблено практичний засіб – Scaffold, що складається зі 102 дидактичних карток (спільний продукт ETF та JRC). В основі назви лежить ідея скаффолдингу – поетапної підтримки учня у процесі здобуття нових складних умінь.

Концептуальне наповнення Scaffold базується на чотирьох європейських освітніх рамках:

– DigComp (рамка цифрової компетентності) [7];

– EntreComp (рамка підприємницької компетентності) [8];

– LifeComp (рамка особистісних, соціальних та навчальних компетентностей («навчання впродовж життя»)) [9];

– GreenComp (рамка компетентностей у сфері сталого розвитку) [10].

Конструкція набору передбачає п'ять функціональних модулів:

1. Налаштування: проектування контексту та ресурсного забезпечення.
2. Планування: створення візуального алгоритму заняття.
3. Бібліотека (картки компетентностей): наочне представлення дескрипторів компетентностей.
4. Методи навчання: вибір активних форм навчання (ігри, проєкти).
5. Методи оцінювання: підбір інструментів для відстеження динаміки поступу.

Робота з інструментарієм підпорядкована логічній послідовності, яка водночас залишається адаптивною до педагогічного стилю вчителя:

Крок 1. *Налаштування*. Педагог формує концептуальний каркас активності: визначає мету, часові межі, ресурси та специфічні потреби учнів, окреслюючи зв’язки з реальним життям.

Крок 2. *Планування*. Створюється візуальне полотно освітнього процесу, що дозволяє зберігати фокус на ключових аспектах трансформації вихідних даних у план дій.

Крок 3. *Вибір та структурування компетентностей*. Вчитель відбирає релевантні компетентності з бібліотек (EntreComp, DigComp тощо), створюючи унікальні комбінації для цілісного навчального досвіду.

Крок 4. *Вхідне оцінювання*. Проводиться аналіз початкового рівня володіння навичками для корекції стратегії ще до початку активної фази заняття.

Крок 5. *Добір педагогічної стратегії*. Обираються конкретні форми та прийоми викладання (картки «Методи»), що сприяють активній взаємодії учнів із матеріалом.

Крок 6. *Конкретизація кінцевого продукту*. Встановлюється бажаний результат – матеріальний або інтелектуальний здобуток учнів (проєкт, модель, розв'язана проблема), що надає процесу завершеності.

Крок 7. *Вибір методів оцінювання.* Визначається інструментарій для аналізу прогресу кожного учня, що дозволяє об'єктивно оцінити розвиток не лише знань, а й навичок і ставлень.

Крок 8. *Акумуляція активів.* Фінальна перевірка наявності обладнання, дидактичних матеріалів та цифрових інструментів.

Крок 9. *Синтез та підготовка проєкту плану уроку.* Створення деталізованої «дорожньої карти», яка поєднує теоретичні вимоги рамок із практичними потребами конкретної групи учнів.

Отже, Scaffold – це візуальний навігатор для сучасного вчителя, який допомагає зробити навчання в школі не просто процесом передачі знань, а цілеспрямованим розвитком життєво необхідних компетентностей. Інструментарій Scaffold є потужним засобом модернізації початкової освіти, пропонуючи вчителю візуалізовану та структуровану модель проєктування компетентнісно орієнтованого освітнього процесу.

Концепція інструменту, що базується на інтеграції європейських рамок, дозволяє подолати фрагментарність знань учнів, формуючи у них цілісне бачення світу.

Використання колоди карт Scaffold перетворює підготовку до уроку на свідомий процес дизайнування освітнього досвіду, що є ключовою умовою успішної реалізації положень НУШ та підготовки молодших школярів до викликів сучасного суспільства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20seredn ya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf

2. Закон України «Про освіту» (№ 2145-VIII від 05.09.2017). URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19

3. Council of Europe (2018). *Council Recommendation of 22 May 2018 on Key Competences for Lifelong Learning (Text with EEA Relevance)*. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG

4. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід : рефлексивний аналіз застосування. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи* : колективна монографія / [кол. авт.: Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко та ін. ; за заг. ред. О. В. Овчарук]. Київ : К. І. С., 2004. С. 47-52. – (Бібліотека з освітньої політики).

5. Бондаренко Н. В. Компетентнізація шкільної освіти: українська версія. *Science and society*: Proceedings of the 13th International conference (July 19, 2019). Accent Graphics Communications & Publishing. Hamilton, Canada, 2019. P. 124-135. URL: https://lib.iitta.gov.ua/716810/1/BNV_2019-07_Canad.pdf

6. Ключові компетентності для навчання протягом життя. К. : Представництво ЄС в Україні, 2021. 16 с. URL: https://euroquiz.org.ua/data/blog_dwnl/JA0321508UKN_Key_Competences_2021_UKR_FINAL_web.pdf

7. DigComp 3.0: The latest framework available, DigComp 3.0, takes account of the updated knowledge, skills and attitudes needed by users. URL: https://mu.edu.ua/c/VMkl4

8. EntreComp: The entrepreneurship competence framework. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework_en

9. LifeComp: The European framework for the personal, social and learning to learn key competence. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/lifecomp_en

10. GreenComp: the European sustainability competence framework. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en

11. Bacigalupo M., Bekh O., Binasco A., Israel Hazel. «Scaffold», a deck of cards to design competence-oriented learning experiences. A practical guide for educators. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024. 91 p.

12. Присяжнюк Л.А. Компетентнісно зорієнтований підручник для Нової української школи: основні орієнтири у створенні. *Актуальні проблеми науки та освіти* : збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / за заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. С.221-224.